

С Т А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Лилия Райчева Тодорова-Коларова
хоноруван преподавател
Софийски университет СУ „Св. Климент Охридски”
Професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и*
информационни науки

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по Професионално направление 1.2. *Педагогика* (*Медийна педагогика*)

Digital Media Literacy Bridging Culture and the Classroom

Автор на дисертационния труд: *Герасимос Каламбаликис*

Тема на дисертационния труд: *Digital Media Literacy Bridging Culture and the Classroom* (*Дигиталната медийна грамотност като свързващо звено между културата и класната стая*)

Научен ръководител: **проф. дн Божидар Ангелов**

Герасимос Каламбаликис е редовен докторант по професионално направление 1.2. Педагогика (Медийна педагогика) с обучение на английски език. Неговото академично образование и педагогична практика са изцяло свързани с темата на дисертационната разработка.

В труда си авторът се позовава на редица европейски документи, изследвания и публикации, в които се посочват като основополагащи за медийната грамотност уменията, знанията и разбирането, позволяващи на потребителите да използват медиите ефективно и безопасно. В съвременността тези умения са взаимосвързани и с изучаването на цифровите инструменти и технологии с цел потребителите да придобият вещината за критично мислене, за да правят преценка, да анализират сложни реалности, да разпознават разликата между мнения и факти, което да ги направи по-устойчиви към различните форми на медийна дезинформация. Насърчаването на развитието на медийната грамотност е важно за всички представители на обществото, но е особено значимо в училищното образование.

Дисертационният труд на докторанта Герасимос Каламбаликис е развит съобразно изискванията за структурно и съдържателно оформяне на текста и има качествата на научен труд „дисертация”. Представен е иновативно актуална тематика, свързана с поставените цели - да се изследва и проучи до каква степен хората са запознати с медийната грамотност, да се аргументира необходимостта от възприемането на модели за дигитална медийна грамотност и да се очертае доколко учениците и учителите са подготвени за такава въздействаща промяна. Чрез успешно прилагане на утвърдени изследователски методи в разработката е анализиран обширен емпиричен материал, за да се обоснове изборът на обект на дисертационното изследване – чрез използване на дигиталната медийна грамотност в класната стая да се утвърдят медиите като средство за обучение и преподаване.

Текстът на дисертацията е разгънат на 142 страници и е структуриран в увод, шест глави с многобройни раздели и цитирани източници. Авторът детайлизира четири цели, от които произтичат и ясно определени седем изследователски задачи. В търсене на работещи решения и на базата на теоретичната, практическата и социалната амбивалентност на тематиката той формулира и седем хипотези.

Ценното в разработката е, че докторантът документираща подробно естеството и необходимостта от медийно образование. Той съсредоточава вниманието си върху различните измерения на медийната грамотност в исторически план и анализира ключовите концепции за нейното теоретично осмисляне.

Следвайки поставените хипотези, Герасимос Каламбаликис обоснова аргументира схващането си, че в съвременната социална, икономическа и технологична среда дефинирането на медийната грамотност в комуникационния процес, след прехода от икономика, основана на материални блага, към такава, основана на знанието, е

изправено пред многокомплексен подход. Необходимостта от журналистическо обучение на училищни преподаватели и от медийно грамотно образование на публиката (и по-специално – на учениците) за значението на медиите придобива особена значимост не само за начините на достъпване и използване на технологиите, но и за възпитаването на определени ценности и умения за взаимодействие с тях.

Същността на медийната грамотност е свързана със способността да се идентифицират различни видове медии (традиционни и онлайн) и да се възприемат с разбиране посланията, които те изпращат като писмени текстове и аудио-визуални продукти, като радио- и телевизионни програми, реклами, мемета, видео игри, вирусни видеоклипове и др.

Докторантът с вещина анализира разнообразни модели на обучение за медийна грамотност, прилагани в училищата на различни страни, било то като отделен предмет или като интегриран чрез цифрови средства във вече съществуващи предмети. Той набляга не само на отговорността на преподавателите в овладяването на технологиите от учениците, но и на институционалната роля на правителството за ефективно въвеждане на концепции за дистанционно обучение със своевременно осигуряване на необходимото оборудване, особено в екстраординарни ситуации, като тази с пандемията на COVID-19.

Значим акцент в дисертационното изследване е положен върху такива проблеми като справянето в класната стая с кибертормоза и с медийната дезинформация, които представляват голяма заплаха за успеха на цифровото медийно образование. Мотивирането на учащите се да развият критично мислене и въвеждането на интерактивни методи на преподаване са открити като особено важни за оптимизиране на преподавателската практика на учителите.

Боравейки с обширен емпиричен материал, докторантът много сериозно посочва предимствата и недостатъците от различните модели на

медийно образование. Той очертава възможностите пред обучението по дигитална медийна грамотност, но подчертава и рисковете пред педагогическата дейност в нерекъсната променящата се медийна и комуникационна среда сред деликатната аудитория на учащите се.

Аналитичните си разсъждения върху източници от много страни Герасимос Каламбаликис подкрепя с емпирично проучване на реалните нужди от медийно образование на начални и гимназиални ученици в Атина, Гърция, на възраст 12-18 години. Отговорите на въпросника са получени през май 2020 г., когато страната е под карантина поради пандемията от вируса SARS COVID 19.

Научният апарат, с който се е справил докторантът, е впечатляващ. Заглавията дават представа не само за количеството, но и за посоките и цялостните научни интереси на кандидата и са концентриран израз на търсенията му в изследователската област. Анализът в тематичните направления на дисертацията е реализиран по разработен от автора нов подход, основан на компонентността и връзките, за разлика от масово прилаганото хронологично проследяване. Текстът се откроява с висок научен стил, с особено внимание към използваната специализирана терминология.

Научните и научно-приложните приноси са формулирани прецизно, макар авторът да би могъл да си позволи по-голяма категоричност при извеждането на някои от тях. По темата на дисертацията са посочени три научни публикации.

По представения текст биха могли да се представят и някои забележки. В структурно отношение Глава IV би могла да се оформи като Приложение, а в Заключениеето - да се открие по-категорично коментарът върху резултатите от изследването във връзка с поставените в началото цели, задачи и хипотези.

Въпросът ми към докторанта, чийто отговор едва ли би го затруднил, е свързан със съотнасянето на резултатите от неговото емпирично изследване със сведенията за Гърция, описани в Годишния индекс за медийна грамотност на Института „Отворено общество”.

Като имам пред вид детайлната разработка на проучената актуална проблематика и достойнствата на предложения дисертационен труд, сериозните приноси за образователната сфера, медийния сектор и обществеността, значението на проведените емпирични изследвания и направените изводи, както и публикациите по темата на дисертацията, оценявам високо свършената работа от докторанта. Отправените от мен бележки не обезценяват значимостта на разработката.

В заключение препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да приемат дисертацията *Digital Media Literacy Bridging Culture and the Classroom (Дигиталната медийна грамотност като свързващо звено между културата и класната стая)* и да присъдят на Герасимос Каламбаликис образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 1.2.Педагогика (Медийна педагогика).

12. 06. 2023 г.

Проф. д-р Лилия Райчева Тодорова-Коларова